

ШАНОВНІ КОЛЕГИ!

Національна парламентська бібліотека України підготувала та видала «Методичні рекомендації для авторів “Української бібліотечної енциклопедії”». В них викладено основні форми й методичні прийоми опрацювання і підготовки матеріалів, технічні вимоги до їх подання, типові схеми статей. На жаль, через обмежений тираж видання в нас немає можливості поширити його серед усіх зацікавлених. Для ознайомлення зі змістом методичних рекомендацій пропонуємо звернутися до сайту НПБУ: www.nplu.org

*О. Романюк, завідувач відділу
Публічної бібліотеки ім. Лесі Українки м. Києва*

**БЛОГ МЕТОДИСТА ЯК ІНСТРУМЕНТ
ДЛЯ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ БІБЛІОТЕКАРІВ ТА
ВПРОВАДЖЕННЯ БІБЛІОТЕЧНИХ ІННОВАЦІЙ**

АКТИВНА професійна позиція бібліотекаря залежить передусім від його компетентності: поінформованості, обізнаності з сучасними тенденціями. Але цього непросто досягти, коли, приміром у м. Києві, лише третина публічних бібліотек має доступ до Інтернету, а фахові періодичні видання, котрі стають найпершим джерелом поінформованості бібліотекарів, або неможливо передплатити через фінансові проблеми, або надходять нерегулярно, тобто вони є досить ненадійним каналом для розвитку професійної компетенції. Водночас, відповідно до сучасних вимог, підвищення кваліфікації повинно мати випереджувальний характер.

У 2008 р. IFLA представила список необхідних програм, що їх мають освоїти сучасні бібліотекарі для того, щоб якісно обслуговувати молодь, яка відвідує публічні бібліотеки. У бібліотекарів, котрі не володіють цими технологіями, мало шансів влаштуватися на роботу в бібліотеку, а ті, що працюють, можуть навіть втратити свою посаду. Від бібліотекарів вимагають вміння вести блоги, спілкуватися в чаті, соціальних мережах (Facebook, MySpace), твітері (Twitter), використовувати хостинги зображень (Flickr, Picasa), музику та аудіо, створювати тексти і презентації, здійснювати передплату новин (RSS), обмінюватися презентаціями (Slideshare) і т. ін. Якщо такі вимоги сьогодні висувають до бібліотекаря, то які вони мають бути до методиста?

Традиційно методичне забезпечення діяльності публічних бібліотек м. Києва здійснюється за допомогою комплексу активних, «живих» форм роботи: семінарів, навчально-практичних занять, групового та індивідуального консультування. Вивчається та поширюється найкращий досвід зарубіжних і вітчиз-

няних бібліотек шляхом підготовки методичних посібників, інформаційних листків. Двічі на рік видається бібліографічний бюлетень «Професіонал». Електронні версії цих видань виставляються на сайті Публічної бібліотеки імені Лесі Українки, в розділі «Методичні матеріали». Для розміщення документів у цьому розділі існують певні вимоги: це має бути повноцінне видання, оформлене з дотриманням усіх правил, з передмовою, змістом і т. ін. у форматі документа Word. Видання таких посібників закладається у план роботи відділу, і на їх підготовку відводиться час відповідно до певних норм. Усе це деякою мірою може позначатися на актуальності таких матеріалів, тоді як нинішній надзвичайно динамічний світ навколо нас потребує оперативного реагування на зміни як у суспільстві, так і у тенденціях розвитку бібліотек.

Отже, виникла потреба у пошуку нових шляхів здійснення методичної діяльності. Маючи певний досвід роботи в цьому напрямі, хочу поділитися ним із колегами.

Як методист, котрий уже багато років працює в бібліотеці, я давно відчувала потребу в каналі комунікації, що був би надійним джерелом для власної поінформованості, стимулював до освоєння сучасних інформаційних технологій та дозволяв оперативно інформувати працівників бібліотек про зміни та інновації в нашій роботі. Про блоги я чула, але сприймала їх як спрощений вид сайту, для створення і ведення якого потрібні спеціальні технічні знання.

Через різні обставини не змогла потрапити на навчання з Веб 2.0, яке проводить Центр безперервної інформаційно-бібліографічної освіти НАКККіМ. То-

му створювати власний блог довелося самотужки, з допомогою блогу відділу краєзнавчої літератури та бібліографії Публічної бібліотеки імені Лесі Українки. Саме з кліку на кнопку «Створити блог» і розпочалася історія блогу «Методична служба публічних бібліотек Києва» (<http://olga-methodlibkyiv.blogspot.com/>).

Чи полегшує ведення блогу життя методисту? Однозначно ні. Кожен допис вимагає часу на осмислення, на підготовку гаджетів, відстеження та реагування на коментарі. До того ж будь-який блогер прагне, щоб його дописи читало якомога більше відвідувачів. А це потребує додаткової роботи з просування матеріалів блогу в соціальних мережах, зокрема у Facebook. Тоді чому доцільно займатися цією роботою?

По-перше, блог допомагає оперативно донести до колег певні рекомендації, обговорити аспекти діяльності й проблеми, продемонструвати нове та краще, обмінятися матеріалами і корисними посиланнями. На жаль, бібліотеки часто працюють «на себе», нехтуючи найважливішим принципом менеджменту якості – «орієнтація на користувача». Тому матеріал для блогу намагаюся підбирати з урахуванням цього принципу, дбаючи про взаємодію з партнерами, підвищення іміджу бібліотеки на інформаційному ринку і т. ін.

По-друге, блог допоміг мені знайти багато друзів та однодумців за тисячі кілометрів, з якими маю намір і далі підтримувати зв'язки. Вихід із професійної й географічної ізоляваності вдалося знайти передусім у блогосфері.

По-третє, вести блог – це цікаво. Спочатку просто прагнула дізнатись, як усе виглядає зсередини, спробувати розібратись у технології створення веб-ресурсу. А тепер блог постійно стимулює мене до освоєння нових сервісів. Потреба в донесенні інформації в різних її формах спонукала до поступового оволодіння різними налаштуваннями, віджетами – гаджетами та іншими премудростями блогу. А далі виникла необхідність в освоєнні інших сервісів Інтернету – SlideShare, You Tube, Calameo тощо. Адже у блозі можна розмістити не лише текст та фотографії, а й електронну презентацію, відеоролик і навіть цілу брошуру. Для навчання використовую відеоуроки, що їх пропонує Інтернет. Не соромлюся запитувати більш досвідчених блогерів у Facebook чи читачів блогу. Вбудовані в блог rss-потіки дають можливість оперативно відстежувати оновлення матеріалів на блогах як київських публічних бібліотек, так і інших, що є цікавими у професійному плані. Значною мірою економить час для ознайомлення з новинами Google, що стосуються діяльності бібліотек, зокрема публічних, доданий на блог гаджет новин.

Четвертою причиною доцільності ведення блогу є те, що його матеріали завжди стануть у пригоді, коли, наприклад, виникне потреба у терміновій підготовці публічного виступу. Його успіх, зацікавленість аудиторії забезпечить демонстрація візуальних матеріалів: фотографій, відеофільмів, презентацій.

І ще одне, що спонукає до ведення блогу. Як говорить давня мудрість, «ділися з іншими тим, що подобається тобі самому». Тому коли я бачу, як інформація з блогу використовується в практичній діяльності бібліотек – в організації бібліотечного простору, книжкових виставок, запровадженні нових послуг чи форм реклами, то дістаю велике моральне задоволення.

Чи покращив блог якість методичного забезпечення роботи бібліотек ЦБС м. Києва? Вважаю, що так. Регулярне висвітлення найбільш актуальних проблем, перспективних форм і методів бібліотечної роботи помітно впливає на розвиток окремих напрямів діяльності, на творчий пошук, ділову ініціативу і впровадження інновацій.

При написанні статей для блогу віддаю перевагу темам, що мають практичне значення для бібліотекарів і стимулюють до дії. Якщо це досвід бібліотек зарубіжних країн, то враховую можливості для його застосування в умовах українських реалій. Значну увагу приділяю кращому досвіду роботи бібліотек Києва (кожна п'ята публікація), адже будь-яка з них має свої сильні напрями діяльності, варті уваги.

Також контент блогу включає: відомості про події літературно-мистецького життя, що відбуватимуться найближчим часом; підготовлені на запити колег довідки та індивідуальні консультації з окремих питань, котрі, на мою думку, можуть бути корисними й іншим бібліотечним фахівцям; ключові слова, за якими шукачі інформації в Інтернеті потрапляють на блог; актуальну і корисну інформацію з Інтернету й фахових періодичних видань тощо.

Кількість переглядів публікацій також є орієнтиром при виборі тематики дописів. До прикладу, найбільш популярність мають дописи, які містять рекомендації щодо планування роботи, з актуальних проблем діяльності, а також такі, що висвітлюють цікавий досвід роботи вітчизняних та зарубіжних бібліотек.

З часу створення блогу (червень 2010 р.) його переглянуло понад 125 тисяч осіб. Та для мене як автора блогу важливою є не кількість переглядів, прихильників чи ще якісь цифрові показники, а результат розгляду певної теми, розміщення інформації. Так, допис, в якому висвітлювався інноваційний досвід російських колег зі створення відеореклами книг, не мав жодного коментаря, але через певний час їх розробки було впроваджено в одній із бібліотек Дніпровського району. Отже, важливим є результат, завдяки якому можна говорити про зростання ролі бібліотек у житті суспільства, зміни в професійній свідомості бібліотекарів, покращення якості бібліотечних послуг.

Сьогодні переді мною як автором блогу стоять кілька завдань. По-перше, сприяти виробленню у колег звички заходити на ресурс регулярно. Для цього дописи мають з'являтися досить часто, бути інформаційно насиченими, щоб відвідування блогу стало для колег приємною частиною щоденної рутини.

ни, постійною звичкою – чимось таким, що вони роблять, навіть не задумуючись про це. По-друге, допомогти колегам перебороти психологічний бар'єр і викликати бажання прокоментувати певні матеріали, стати учасником обговорення на форумі. Прикро, що думка методиста ще й досі сприймається як беззаперечний припис.

Наразі працюю над тим, аби розмішувані матеріали викликали резонанс у професійному співтоваристві, ставали приводом для налагодження зворотного зв'язку з читачами блогу. І тут доречними, на мій погляд, є слова Б. Шоу: «Якщо ви маєте яблуко і я маю яблуко і ми обмінємося цими яблуками, то у вас і в мене залишиться по одному яблуку. А якщо ви маєте ідею і я маю ідею і ми обмінємося цими ідеями, то у кожного буде по дві ідеї».

І останнє. З-поміж усіх українських бібліотечних блогів (а їх кількість стрімко зростає) саме таких, які ведуть методисти, небагато. Це, зокрема, блог науково-методичного відділу Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка «Методист бібліотеки» (рос. мовою; metodist-biblioteki.blogspot.com), блог науково-методичного відділу Чернігівської ОУНБ ім. В. Г. Короленка «Третій поверх» (<http://3poverh.blogspot.com>), блог проблемно-аналітичного відділу Луганської обласної бібліотеки для юнацтва «Нас цьому не учили» (рос. мовою; <http://parametod.blogspot.com>).

Отже, якщо ви відкриті для нового, готові до спілкування, вмієте ділитися знаннями та ідеями, зацікавлені й дружелюбні, не боїтеся публічності, – приєднуйтеся до спільноти блогерів!

БІБЛІОТЕКА В ПРАВОВОМУ ПОЛІ

*Н. Розколуна,
учений секретар
Національної парламентської бібліотеки України*

РІШЕННЯ, НЕБЕЗПЕЧНЕ ДЛЯ БІБЛІОТЕК, АБО НОВА ІНСТРУКЦІЯ ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ КЛАСИФІКАЦІЇ ВИДАТКІВ БЮДЖЕТУ

НАКАЗОМ від 12.03.2012 № 333 Міністерство фінансів України затвердило нову Інструкцію щодо застосування класифікації видатків бюджету [4]. У цій інструкції порівняно з попередньою з'явилися лише незначні зміни. Однак вони, без перебільшення, є катастрофічними для бібліотек. Так, згідно з новим нормативно-правовим актом, за кодом економічної класифікації (КЕКВ) 1131 здійснюється «придбання або передплата періодичних, довідкових, інформаційних видань, придбання та виготовлення підручників та книг. За цим кодом видатки на поповнення бібліотечних фондів не здійснюються». До КЕКВ 2110 «Придбання обладнання і предметів довгострокового користування» належать «видатки на поповнення музейних та бібліотечних фондів, придбання та випуск підручників для бібліотечних фондів навчальних закладів».

Це означає, що передплата періодичних видань для всіх бюджетних організацій здійснюється за КЕКВ 1131 і лише для бібліотек – за КЕКВ 2110. Із наказу Мінфіну випливає висновок про те, що тільки в бібліотеках періодика є «предметом довгострокового користування». Тобто певний матеріальний об'єкт змінює свої властивості залежно від суб'єкта, який його придбав. Подібного прикла-

ду навести не можна, хоч як би ми напружували пам'ять, тому що це суперечить як законам природи, так і здоровому глузду...

До того ж в Україні діє Класифікація індивідуального споживання за цілями (КІСЦ), затверджена наказом Держкомстату від 29.12.2007 № 480 [6]. Згідно з цим нормативним актом, «для створення національної класифікації, відповідно до рекомендацій Євростату, було використано європейську класифікацію СОІСОР-HBS-2003 у незмінному вигляді».

Згідно з КІСЦ та європейськими стандартами, періодика відноситься до товарів короткострокового користування.

Очевидним є той факт, що автори нової Інструкції щодо застосування класифікації видатків бюджету сплутали поняття користування (використання) та зберігання. Однак у тлумачних словниках української мови, зокрема найавторитетнішому академічному – «Словнику української мови», вказані поняття не ототожнюються. Так, зберігати – означає тримати що-небудь у певних умовах, оберігаючи від

